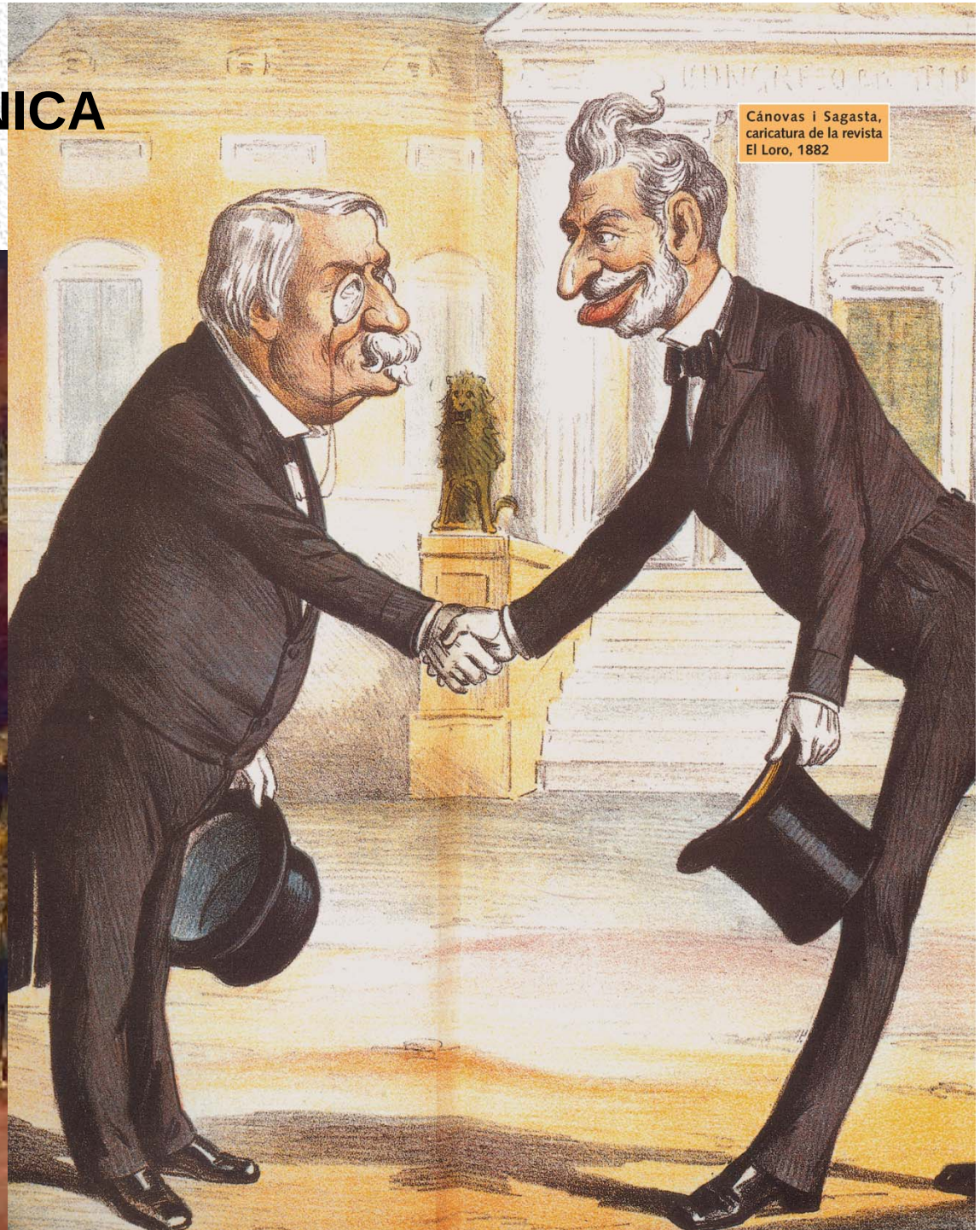

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

7.3. LES FORCES POLÍTQUES MARGINADES DEL SISTEMA

7.2. LA VIDA POLÍTICA I L'ALTERNANÇA DE PODER

7.4. LA GUERRA D'ULTRAMAR (CUBA I FILIPINES)

7.5. LES CONSEQÜÈNCIES DEL DESASTRE DEL '98

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

General Martínez Campos

Després d'un any de caos el general **Martínez Campos** fa un **pronunciament** (Sagunt, 29 de desembre de 1874), i proclama **nou rei a Alfons XII**, fill d'Isabel II

Alfons havia proclamat els seus principis en el "Manifest de Sandhurst" (1 de desembre de 1874)
-anar a la pàgina 91 del vostre llibre-

Alfons XII de Borbó

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

En virtut de l'espontània i solemne abdicació de la meva augusta mare, tan generosa com infortunada, jo sóc l'únic representant del dret monàrquic a Espanya. Aquest dret arrenca d'una tradició secular, confirmada per tots els precedents històrics, i està indubtablement unida a totes les institucions representatives, que mai no van deixar de funcionar legalment durant els trenta-cinc anys transcorreguts d'ençà que va començar el regnat de ma mare fins que, encara nen, vaig trepitjar amb tots els meus terra estrangera.

[...] No cal esperar que jo decideixi res completament i arbitràriament; sense Corts no van resoldre els negocis arduos els prínceps espanyols en els antics temps de la monarquia, i aquesta regla de conducta justíssima no he d'oblidar-la jo en la meva condició present, i quan tots els espanyols ja estan habituats als procediments parlamentaris. Si arriba el cas, serà fàcil que s'entenguin i concertin les qüestions per resoldre un príncep lleial i un poble lliure.

[...] Per la meva banda, dec a l'infortuni estar en contacte amb els homes i les coses de l'Europa moderna [...]. Sigui quina sigui la meva pròpia sort, ni deixaré de ser bon espanyol ni, com tots els meus avantpassats, bon catòlic, ni, com a home del segle, veritablement liberal.

Manifest d'Alfons XII des de Sandhurst (1 de desembre de 1874)

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

L'artífex de la [Restauració](#) monàrquica va ser [Antonio Cánovas del Castillo](#) (antic polític *unionista*, per això aquest sistema també és conegut com a canovista).

COM VA FUNCIONAR?

El sistema polític configurat per Cánovas del Castillo:

1) Caràcter conservador

2) Es fonamentava en un sistema parlamentari bicameral, semblant al britànic

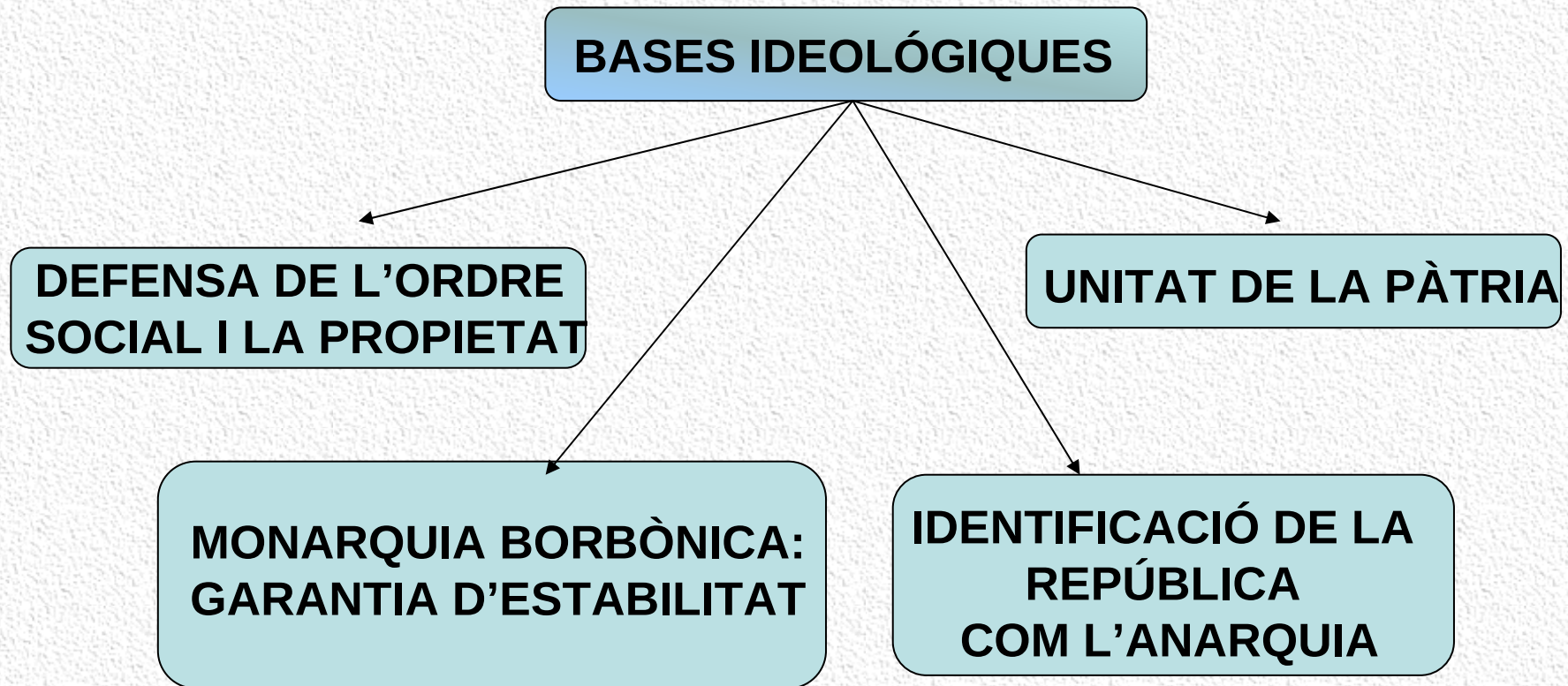
3) Fort predomini de la monarquia -pàg. 148- (es pot dir que **poc democràtic**)

4) El poder militar va quedar supeditat al poder civil

5) Constitució conservadora, però flexible

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

EL BIPARTIDISME: Existeixen dos grans partits (partits dinàstics) que s'alternen pacíficament al poder:

PARTIT CONSERVADOR (Cánovas del Castillo):

Amb suport dels Moderats, Unió Liberal, Església...

Partidaris de: Proteccionisme, catolicisme, sufragi censatari. (Llei electoral restringida)

PARTIT LIBERAL (P.M. Sagasta):

Amb el suport de Demòcrates, Radicals, Progressistes, Republicans moderats... Que representen funcionaris, militars, professions liberals, comerciants. (Llei sufragi universal -1890-, dret d'associació, abolició de l'esclavitud...)

PACTE DEL PARDO (1885)

La legalització de tots els partits no es va produir fins el 1881. Els sindicats eren tolerats durant els períodes de govern del Partit Liberal.

Cánovas, líder conservador

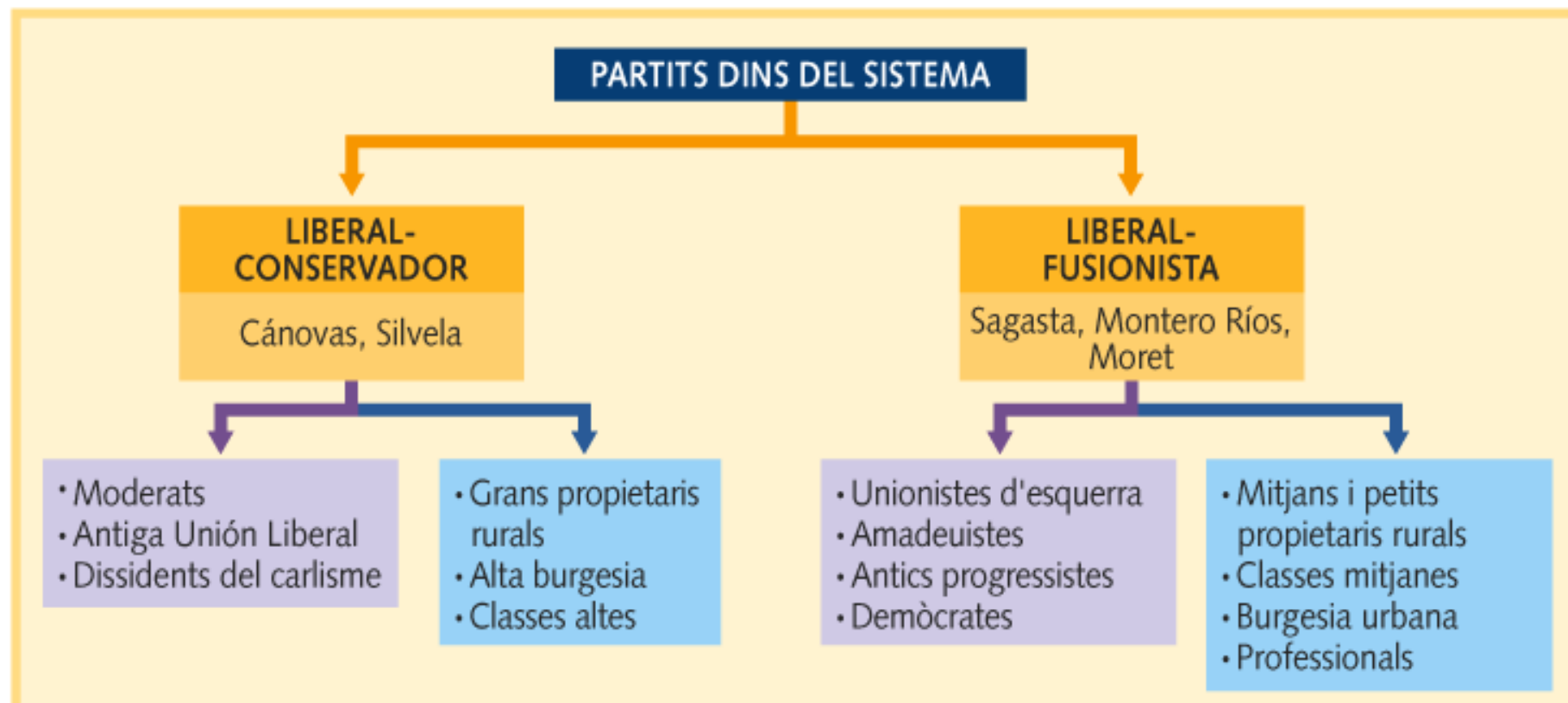

Sagasta, líder liberal

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

ELS PARTITS POLÍTICS DURANT LA RESTAURACIÓ

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

	PARTIDO CONSERVADOR	PARTIDO LIBERAL-FUSIONISTA
Ideología	Defensores del orden social y público, de los valores establecidos por la Iglesia y de la propiedad.	Abogan por las reformas sociales, la educación y un cierto laicismo.
Líder	Cánovas del Castillo.	Práxedes Mateo Sagasta.
Bases sociales	Burguesía latifundista y financiera, aristocracia y jerarquía católica.	Burguesía industrial y comercial, profesiones liberales y funcionarios, más clases medias.
Composición	Liberales moderados, unionistas y parte de los progresistas.	Parte de los progresistas, demócratas y ex republicanos moderados.

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.3. LES FORCES POLÍTIQUES MARGINADES DEL SISTEMA

CARLISME

Després de la derrota, molts carlins s'exilien i d'altres accepten (com Ramon Cabrera) Alfons XII com a rei legítim.

El **1886** Juan Vázquez de Mella presenta un programa adaptat a les noves circumstàncies, però respectant principis bàsics (catolicisme, autoritat pretendent carlí, oposició a la democràcia però acceptant el nou ordre liberal i capitalista (Acta de Loredan)

Ramon Nocedal es va escindir i va fundar el Partido Catòlico Nacional.

A partir de 1890 els carlins es van reconstruint amb la intenció de ser un partit de masses i organitzant-se en assembles locals –cercles-, amb el nom de Comuni3n Tradicionalista.

REPUBLICANISME

Amb el fracàs de la Repùblica, el moviment va haver de fer front a una dura repressi3n governamental i al desencís d'una part important dels seus seguidors. Els diferents líders republicans van encapçalar diferents i petites forces polítiques republicanes.

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.3. LES FORCES POLÍTIQUES MARGINADES DEL SISTEMA

- Partit Republicà Democràtic i Federal, Pi i Margall. Baixada electoral i escissions internes, com la de Valentí Almirall. El 1883 ascens de J. M. Ribot i Serra (llegir text pàg. 155).
- Partido Republicano Progresista, Ruiz Zorrilla. No descartava la violència (cop d'estat del general Villacampa el 1886).
- Partido Republicano Posibilista, Castelar. Es va integrar al Partit Liberal.
- Partido R. Centralista, Salmerón.
En 1893 i 1896 la coalició Unió Republicana va obtenir diputats al Parlament espanyol.
- Més endavant van aparèixer d'altres moviments com el *lerrouxisme* i el blasquisme.

REGIONALISMES I NACIONALISMES

A finals del segle XIX apareixen forces nacionalistes a Euskadi, Catalunya, València, Galícia i Andalusia.

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.3. LES FORCES POLÍTIQUES MARGINADES DEL SISTEMA

MOVIMENT OBRER

Anarquisme

Després d'una forta repressió es va organitzar en 1881 mitjançant la Federación de Trabajadores de la Región Española.

L'estratègia política es va centrar en tres tipus d'accions:

- Acció violenta
- Acció sindical
- Producció cultural

Socialisme

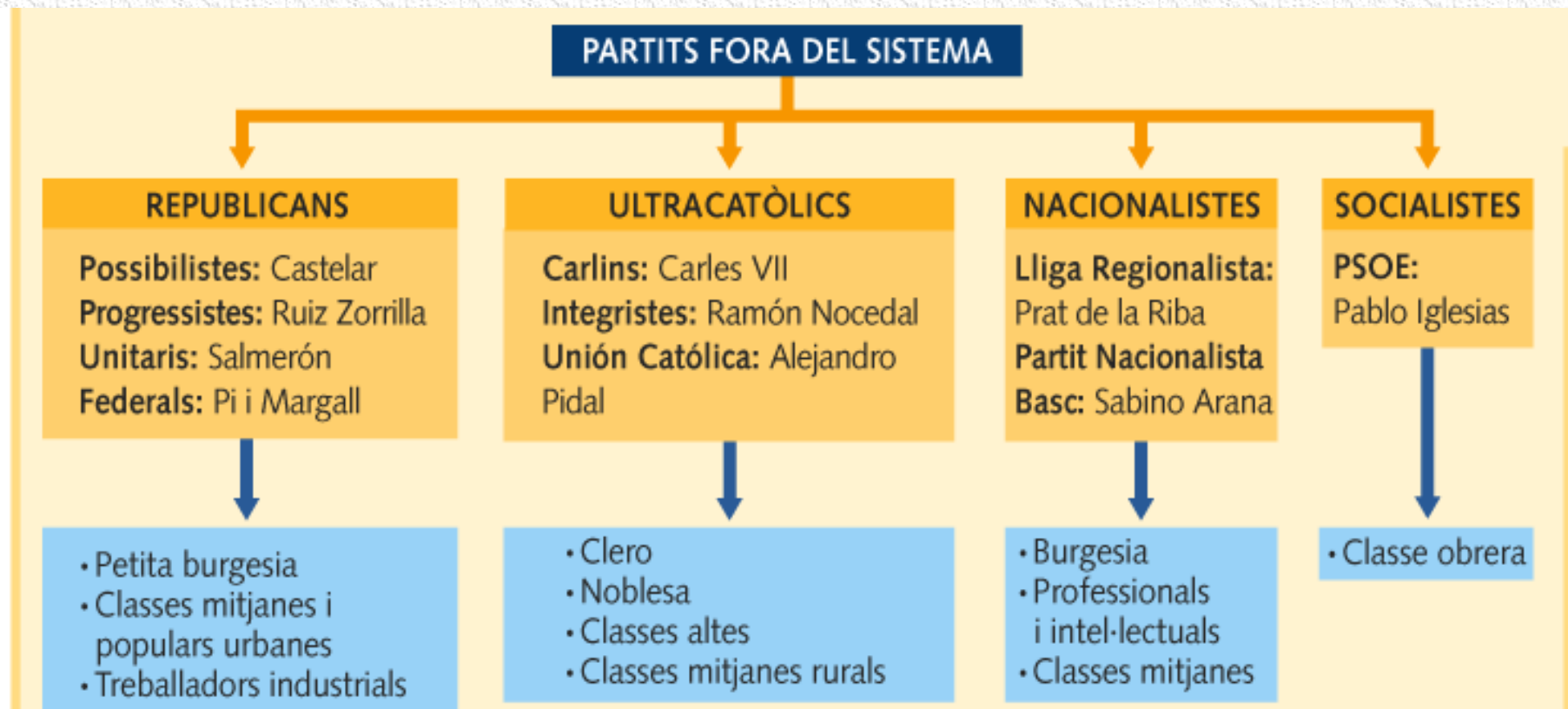
Fundació del PSOE el 1879 a Madrid, i el 1888 de la UGT.

Una de les seves primeres iniciatives va ser la celebració, a partir de 1890, de la Festa del Treballador, l'1 de maig.

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.3. LES FORCES POLÍTIQUES MARGINADES DEL SISTEMA

ELS PARTITS POLÍTICS DURANT LA RESTAURACIÓ

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

LA CONSTITUCIÓ DE 1876

- *La sobirania és compartida entre el Rei i les Corts.
- *Drets i deures dels ciutadans recollits, però limitats per lleis ordinàries.
- *El poder legislatiu compartit entre les Corts i el Rei, a més aquest pot vetar lleis i dissoldre les Corts.
- *La Corona té el poder executiu, i pot nomenar el cap del govern i els ministres.
- *Les Corts són bicamerals, amb un Senat format per designació reial i un Congrés elegit per sufragi directe.
- *El poder judicial tenia la potestat d'aplicar les lleis en els judicis i els jutges s'elegien mitjançant oposició, igual que ara.
- *No es pronunciava respecte el sufragi, ni tampoc sobre el procediment electoral. L'any 1890 va passar a ser sufragi universal masculí.
- *S'estableix que l'estat és confessional catòlic, però es toleren d'altres religions sempre que respectin la catòlica i es manifestin en la intimitat.
- *Els ajuntaments i les Diputacions queden sota control governamental, que les dirigirà de manera centralista.

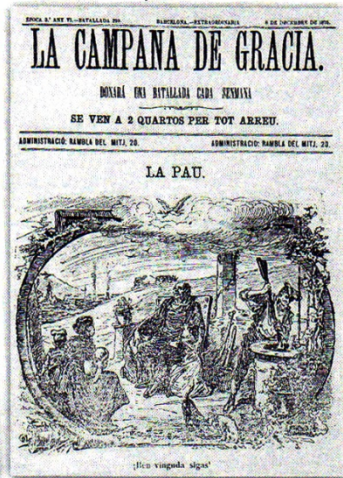
7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

LA PACIFICACIÓ

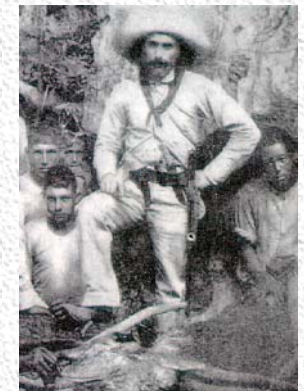
La fi de la 3a guerra carlina (1872-1876)

- Amnistia (R. Cabrera pren partit per Alfons XII)
- Derrota de Carles VII (a Catalunya destaquen els carlins Francesc Savalls i Rafael Tristany)
- El carlisme es converteix en un partit d'extrema dreta

La guerra de Cuba: "La guerra llarga"

- Havia començat el 1868 amb el "Grito de Yara" (Carlos Manuel Céspedes, amb els famosos "Viva Cuba libre!")
- Acaba el 1878, amb la Pau de Zanjón (Martínez Campos). Promeses d'amnistia i autonomia.

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.1. EL SISTEMA POLÍTIC DE LA RESTAURACIÓ

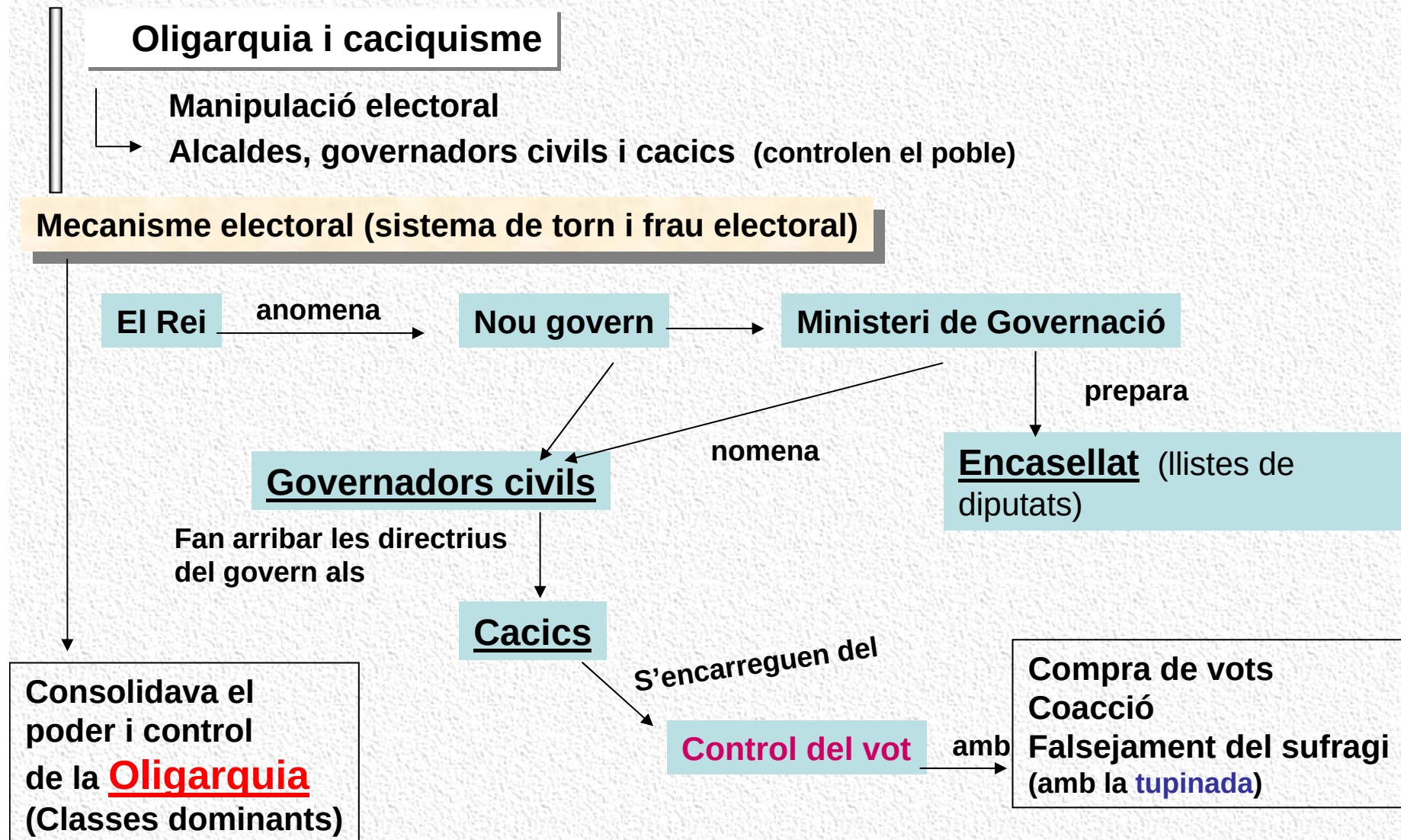
LA TERCERA GUERRA CARLINA A CATALUNYA (1872-1876)

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.2. LA VIDA POLÍTICA I L'ALTERNANÇA EN EL PODER

LA PRÀCTICA DEL SISTEMA POLÍTIC

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.2. LA VIDA POLÍTICA I L'ALTERNANÇA EN EL PODER

➤ 1875-1881: Goverss Cánovas

➤ 1881-1883: Govern Liberal

Llibertat de premsa, de càtedra i d'expressió (Llei de premsa, 1883)

➤ 1884-1885: Govern conservador

Pacto del Pardo: es consolida l'alternança política

➤ 1885-1890: "Parlamento Largo" de Sagasta

* Liberalització econòmica

* Reformisme polític: sufragi universal masculí, 1890

* Reformisme social: *abolició de l'esclavitud a Cuba, 1888

*Llei d'associacions, 1887

(però)

→ oposició a {
autonomisme cubà
regionalisme català

➤ 1890-1892: Goverss conservadors

➤ 1892-1895: liberals

➤ 1895-1897: conservadors

assassinat de Cánovas

➤ 1897-1899: liberals.

Abril 1898: guerra hispano-americana

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.2. LA VIDA POLÍTICA I L'ALTERNANÇA EN EL PODER

Font A: Distribució dels escons en el Congrés de Diputats (1876-1899)

Partits	Anys d'eleccions									
	1876	1879	1881	1884	1886	1891	1893	1896	1898	1899
Conservadors	333	293	39	318	67	262	61	279	84	236
Liberals	32	63	297	67	288	83	281	88	266	122
Republicans	1	7	32	5	22	31	47	1	14	18
Altres	19	26	24	2	15	23	11	33	37	26

M.Martínez Cuadrado: *La burguesia conservadora (1874-1931)*. Madrid, Alianza, 1978.P.39-40

Font B: Llei electoral de Cánovas del Castillo (1878)

Art. 15.- Tindrà dret a ser inscrit com a elector, en les llistes del cens electoral de la secció del seu respectiu domicili, tot espanyol que tingui 25 anys complets i que sigui contribuent dins o fora del mateix districte, per la quota mínima per al Tresor de 25 pessetes anuals per contribució territorial o de 50 per subsidi industrial."

Font C: Llei electoral de Sagasta (1890)

Art. 1.- Són electors per a diputats a Corts tots els espanyols barons majors de 25 anys que es trobin en ple gaudi dels seus drets civils i siguin veïns d'un municipi on almenys faci dos anys que resideixin."

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.2. LA VIDA POLÍTICA I L'ALTERNANÇA EN EL PODER

Les elecciones de la Restauració

PARTITS	1876	1879	1881	1884	1886	1891	1893	1896	1898	1899	1901
Conservadors	333	293	39	318	67	262	61	279	84	236	87
Liberals	32	63	297	67	288	83	281	88	266	122	245
Republicans	6	7	32	5	22	31	47	1	14	18	19
Carlins			5		2	7	7	9		3	7
Regionalistes											6
Altres	19	26	24	2	15	23	11	33	37	26	37

Font: Elaboració pròpia: Martínez Cuadrado, *La burguesia Conservadora* i Wiquipèdia
En "Altres" s'hi inclou tot aquell que no es correspon als ítems assenyalats en el títol
Els Regionalistes del 1901 corresponen a la Candidatura dels 4 Presidents i a dos de Bascos

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.2. LA VIDA POLÍTICA I L'ALTERNANÇA EN EL PODER

El frau electoral

“Entre nosaltres regna la farsa en tota la seva nuesa, una farsa completa, especial i exclusiva de les eleccions espanyoles. Tant se val que el sufragi sigui universal com restringit, només hi ha un sol elector: el ministre de Governació. Ell, juntament amb els seus governadors de província i l'innombrable exèrcit d'empleats de totes classes, sense excloure els alts càrrecs de magistratura i el professorat, prepara, executa i consuma les eleccions, siguin del tipus que siguin, des del fons del seu despatx situat al centre de Madrid.

Per tal de fer les llistes d'electors, s'hi posen alguns noms vertaders, perduts entre la multitud d'imaginariis, i sobretot de difunts. La representació d'aquests darrers es dona sempre a agents disfressats de paisà per anar a votar. L'autor d'aquestes línies ha vist unes quantes vegades que el seu pare, traspassat de feia ja alguns anys, anava a dipositar el seu vot a l'urna sota la figura d'un escombriaire de la ciutat o d'un policia vestit amb un conjunt prestat.

El sistema d'eleccions per mitjà de la resurrecció dels morts i els agents de policia disfressats d'electors, no és, però, el pitjor dels medis emprats per falsejar el sufragi ... Afanyem-nos a dir que normalment no s'aturen en aquestes aparences de respecte humà, i el que fan és purament i senzillament augmentar el nombre de vots emesos fins a tenir assegurada l'elecció del candidat addicte.

(...) Llistes electorals, urnes, escrutini, tot és falsejat pels nostres polítics sota la immediata direcció del governador civil de cada província.

(...) és possible l'existència del règim parlamentari o senzillament la del sistema representatiu amb aquestes bases?”

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.2. LA VIDA POLÍTICA I L'ALTERNANÇA EN EL PODER

.- Joaquín COSTA, Oligarquía y caciquismo como la forma actual de gobierno en España: urgencia y modo de cambiarla, Madrid, 1901.

Yo tengo para mí que eso que complacientemente hemos llamado y seguimos llamando “partidos”, no son sino facciones, banderías o parcialidades de carácter marcadamente personal, caricaturas de partidos formadas mecánicamente, a semejanza de aquellas otras que se constituían en la Edad Media y en la corte de los reyes absolutos, sin más fin que la conquista del mando, y en las cuales la reforma política y social no entra de hecho, aunque otra cosa aparente, más que como un accidente, o como un adorno, como insignia para distinguirse o como pretexto para justificar la pluralidad.

.- Leopoldo Alas "CLARÍN", La Regenta, 1884-1885

El marqués de Vegallana era en Vetusta el jefe del partido más reaccionario entre los dinásticos; pero no tenía afición a la política y más servía de adorno que de otra cosa. Tenía siempre un favorito que era el jefe verdadero. El favorito actual era (¡oh escándalo del juego natural de las instituciones y del turno pacífico!) ni más ni menos, don Álvaro Mesía, el jefe del partido liberal dinástico. El reaccionario creía resolver sus propios asuntos y en realidad obedecía a las inspiraciones de Mesía. Pero este no abusaba de su poder secreto. Como un jugador de ajedrez que juega solo y lo mismo se interesa por los blancos que por los negros, don Álvaro cuidaba de los negocios conservadores lo mismo que de los liberales. Eran panes prestados.

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-1898)

7.2. LA VIDA POLÍTICA I L'ALTERNANÇA EN EL PODER

El frau electoral

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-

7.4. LA GUERRA D'ULTRAMAR (CUBA I FILIPINES)

La Guerra de Cuba 1895 - 1898

- Insurrecció cubana (José Martí) i a Filipines (José Rizal)
- Repressió espanyola (Valerià Weyler)

Weyler

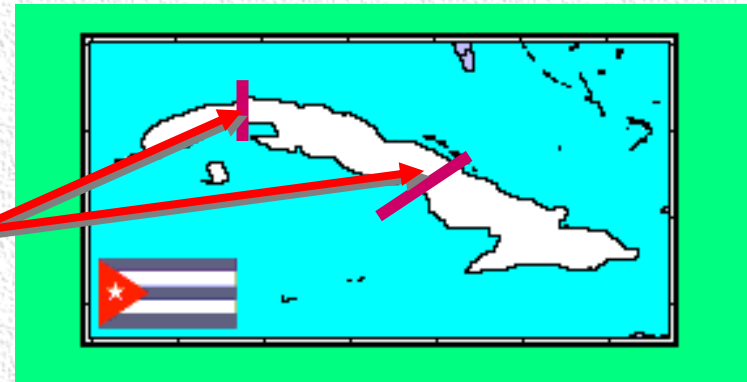
En Weyler
A Massanet

El general Weyler, primer com a repressor de Cuba i després com a governador militar de Barcelona, una de les bèsties negres del ¡Cu-Cut!

http://www.mgar.net/cuba/cuba_98.htm

“trochas”

Camps de concentració
“Política de reconcentració”

Els comandants de la rebel·lió

Guerra de Cuba 1895 - 1898

- Insurrecció cubana (José Martí) i a Filipines (José Rizal)
- Repressió espanyola (Valerià Weyler)

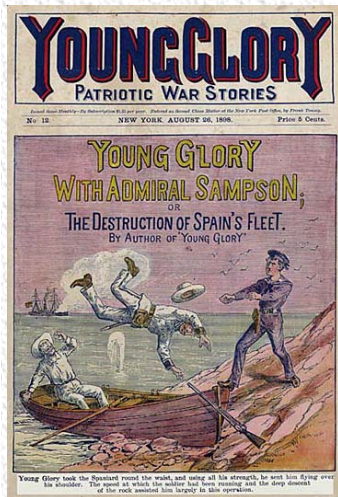
Intervenció americana

- Expansionisme americà
- Voladura del "Maine"
- Campanya patriòtica bèl·lica

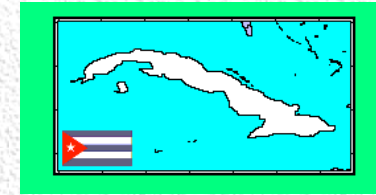

Hearst,
William
Randolph

Guerra de Cuba 1895 - 1898

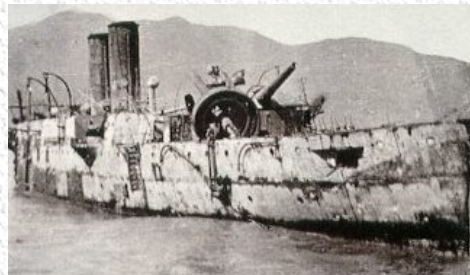
- Insurrecció cubana (José Martí) i a Filipines (José Rizal)
- Repressió espanyola (Valerià Weyler)

Intervenció americana

- Expansionisme americà
- Voladura del "Maine"
- Campanya patriòtica bèl·lica

Derrota espanyola

- Derrotes navals de Cavite (Filipines) i Santiago de Cuba
- Tractat de París (1898)

Almirall Cervera

Guerra de Cuba 1895 - 1898

- Insurrecció cubana (José Martí) i a Filipines (José Rizal)
- Repressió espanyola (Valerià Weyler)

Intervenció americana

- Expansionisme americà
- Voladura del “Maine”
- Campanya patriòtica bèl·lica

Derrota espanyola

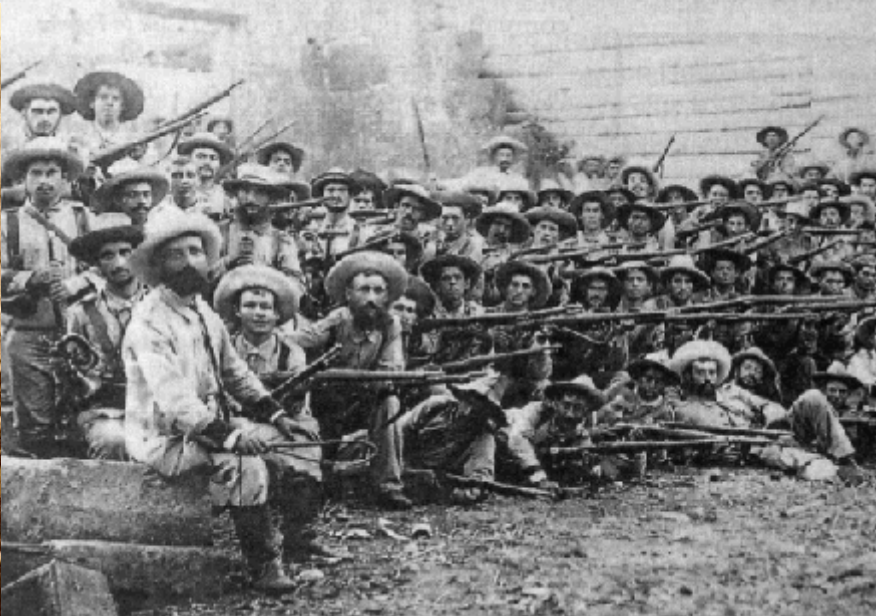
- Derrotes navals de Cavite (Filipines) i Santiago de Cuba
- Tractat de París (1898)

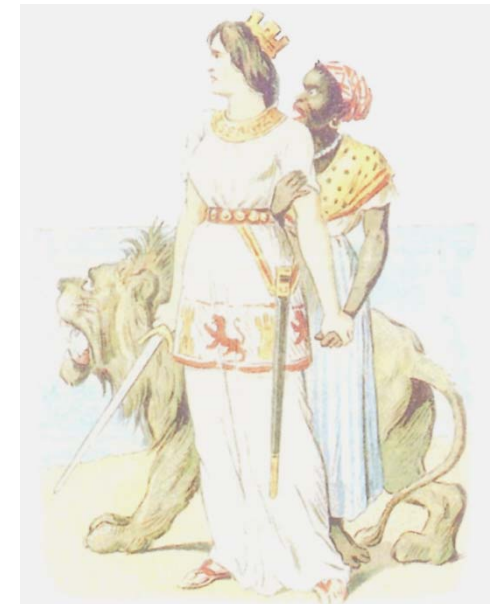
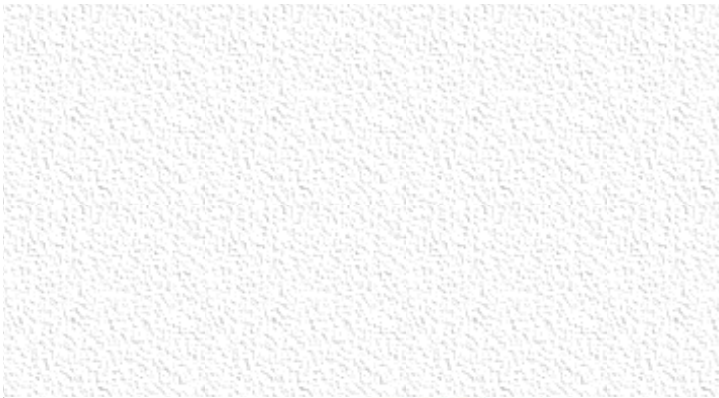
Conseqüències

- Pèrdues econòmiques i humanes (crisi)
- Crisi cultural (Generació del 98)
- Crisi social (Regeneracionisme, Joaquín Costa)

Joaquín Costa

Dibujo que muestra a España protegiendo a Cuba, representada como una esclava, de los peligros extranjeros. Almanaque de La Campana de Gràcia, 1897.

El conflicto cubano, La Campana de Gràcia, 1898.

La guerra de Cuba: L'opinió de Martínez Campos

Martínez Campos:

"Los pocos españoles que hay en la isla sólo se atreven a proclamarse tales en las ciudades: el resto de los habitantes odia a España. Cuando se pasa por los bohíos del campo no se ven hombres, y las mujeres al preguntarlas por sus maridos o hijos, contestan con naturalidad aterradora: en el monte con fulano."

A continuació comenta, amb dolor, que era necessari prendre mesures dràstiques, però que ell no té les condicions morals per a fer-ho.

"Sólo Weyler las tiene en España, porque además reúne las de inteligencia, valor y conocimiento de la guerra; reflexione usted, mi querido amigo, y si hablando con él el sistema lo prefiere usted, no vacile en que me reemplace; estamos jugando la suerte de España."

LA GUERRA DE CUBA (1895-1898)

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-

7.4. LA GUERRA D'ULTRAMAR (CUBA I FILIPINES)

SOLDATS ESPANYOLS A CUBA

Any	Incorporats durant l'any	Morts a Cuba
1895	67 354	2 622
1896	83 727	11 009
1897	13 634	12 583
1898	15 797	5 804
1899	227	229
TOTAL	180 739	32 247

EL COMERÇ EXTERIOR CUBÀ

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-

7.4. LA GUERRA D'ULTRAMAR (CUBA I FILIPINES)

Exportaciones a ultramar		Exportaciones cubanas (1895)	
Año	Valor (pesetas)	País	%
1885	5.985.000	Estados Unidos	83
1890	22.431.000	España	11,50
1892	38.267.000	Canadá	1,40
1894	50.233.000	Francia	1,03
1896	56.628.000	Alemania	0,93
		Gran Bretaña	0,55

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-

7.4. LA GUERRA D'ULTRAMAR (CUBA I FILIPINES)

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-

1900)

7.5. LES CONSEQÜÈNCIES DEL DESASTRE DEL '98

- El “desastre” del 1898 va abocar tot l'Estat espanyol - víctima d'una crisi política i econòmica permanent, de l'agitació social, de l'endarreriment i de la corrupció institucionalitzada- a una sensació de desmoralització col·lectiva. Els efectes econòmics, tanmateix, no van ser especialment greus.
- Un grup d'intel·lectuals, la Generació del 98, va expressar aquest desencís en la seva obra.
- Políticament, va sorgir el moviment regeneracionista, que defensava la modernització d'Espanya amb l'aplicació de reformes concretes per damunt dels plantejaments partidistes (el seu principal ideòleg fou Joaquín Costa).

7. L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA (1875-

7.5. LES CONSEQÜÈNCIES DEL DESASTRE DEL '98

- El 1899, el catalanista [Manuel Duran i Bas](#) va incorporar-se a un govern presidit pel conservador [Silvela](#) i amb la presència d'un regeneracionista destacat, el general [Polavieja](#)*.
- Un decret que establia l'augment dels impostos va desencadenar una forta protesta a Barcelona (el [Tancament de Caixes](#)) i una severa crisi de govern.
- Els projectes reformistes van fracassar, i, en el cas de Catalunya, van frustrar les expectatives de col·laboració amb les forces polítiques estatals. La burgesia catalana va retrobar-se amb els sectors catalanistes que defensaven la creació de partits propis.

Silvela

